

Jubileum RNDr. Pavla Liščáka, PhD.

V januári 2019 sa významného životného jubilea dožil popredný slovenský inžiniersky geológ, vedúci oddelenia inžinierskej geológie ŠGÚDŠ RNDr. Pavel Liščák, PhD.

Pavel Liščák sa narodil 19. januára 1959 v Bratislave, kde absolvoval stredoškolské vzdelanie s maturitou na Gymnáziu na Vazovovej ul. v roku 1978. V rokoch 1978 až 1983 študoval na Prírodovedeckej fakulte UK v Bratislave, odbor inžinierska geológia a hydrogeológia. Štúdium skončil s vyznamenaním v roku 1983 a získal akademický titul RNDr. V rokoch 1984 až 1989 absolvoval vedeckú aspirantúru na PriF UK v Bratislave, ktorú skončil úspešnou obhajobou dizertačnej práce. V decembri 1988 nastúpil do Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra v Bratislave (vtedy GÚDŠ) na oddelenie inžinierskej geológie a v tejto organizácii pôsobí v rôznych funkciách dodnes (okrem rokov 2002 až 2010, keď vyučoval na Katedre inžinierskej geológie PriF UK v Bratislave a rokov 2004 až 2008, keď pracoval ako vedecký tajomník, národný expert v oblasti vied o Zemi a životnom prostredí v organizácii INTAS v Bruseli).

Uvedené životopisné fakty predstavujú základné míľniky vo veľmi bohatej a pestrej odbornej činnosti jubilanta. Dr. P. Liščák počas svojej pracovnej kariéry prešiel širokou škálou inžinierskogeologických prác, ako aj aktivít v oblasti environmentálnej geológie. Spočiatku sa venoval predovšetkým problematike inžinierskogeologického mapovania v rôznych mierkach a s rôznym obsahovým zameraním – či už ako autor a spoluautor tematických inžinierskogeologických máp v mierke 1 : 10 000 (napr. Skalica – vhodnosť na zakladanie, Bardejov, Svidník, Stropkov – registrácia svahových porúch, Bardejov – náchylnosť na zosúvanie, Košice-vidiek, Prešov, Dunajská Streda – registrácia skládok odpadu a ďalšie) alebo regionálnych máp životného prostredia v mierke 1 : 50 000 (spoluautorstvo na spracovaní 10 regiónov) a v mierke 1 : 100 000 (spracovanie mapy inžinierskogeologického rajónovania v rámci projektu DANREG). Počas zostavovania máp si veľmi skoro uvedomil nevyhnutnosť úzkeho prepojenia a spolupráce so špecialistami z príbuzných geologických odborov, umožňujúcu získať komplexnosť geologického pohľadu na územie a vysokú kvalitu výsledného mapového vyjadrenia (čo demonštroval aj ako spoluautor vysvetliviek k 19 regio-



nálnym geologickým mapám v mierke 1 : 50 000 a zodpovedný riešiteľ projektu *Informačný systém významných geologických lokalít Slovenska*, ktorého výstup vo forme databázy na stránke ŠGÚDŠ patrí k najžiadanejším informáciám poskytovaným odbornou i laickou verejnou.

Koncom deväťdesiatych rokov minulého storočia sa RNDr. P. Liščák, PhD., aktívne zapojil do monitorovania geologických faktorov životného prostredia, pričom najväčšiu pozornosť venoval monitorovaniu procesov zvetrávania a svahových

pohybov. Od roku 2011 je zodpovedným riešiteľom celého tohto významného projektu. Po „zosuvnom“ roku 2010 sa sústredil prednostne na problematiku svahových pohybov, ktorých nepriaznivé dôsledky sa v plnom rozsahu prejavili na viacerých lokalitách. To sa odrazilo aj na celospoločenskom záujme o poznanie príčin a optimálnu sanáciu tohto javu. Vďaka organizačným schopnostiam, erudícii a pracovnému nasadeniu jubilant promptne spracoval ako zodpovedný riešiteľ projekt *Registrácia, zhodnotenie a protihavarijné opatrenia na novovzniknutých svahových deformáciách v roku 2010 v Prešovskom a Košickom kraji* a výsledky riešenia predstavil širokej verejnosti aj v príspevku publikovanom v časopise *Mineralia Slovaca* č. 42/2 ešte v tom istom roku. Po kvalitnom a pohotovom spracovaní veľmi náročnej problematiky, ako aj na základe bohatých odborných skúseností z predchádzajúcich rokov sa Dr. P. Liščák vypracoval na významnú odbornú kapacitu v rámci komunity inžinierskych geológov. Obracali sa na neho aj viacerí zástupcovia území a objektov postihnutých svahovými pohybmi. Výsledkom toho boli inžinierskogeologické prieskumy a sanácie havarijných zosuvov Krupina (2011), Vinohrady nad Váhom (2011), Kral'ovany (2013 a 2014), Vrátna dolina (2014) a viacerých ďalších lokalít. Získané poznatky sa premietli aj do súboru odborných článkov jubilanta uverejnených v domácich i zahraničných odborných publikáciách vrátane tematického čísla časopisu *Slovak Geological Magazine*, ktorého je Dr. Liščák vedec-kým redaktorom a ktorého číslo 14/1 bolo venované práve problematike svahových pohybov. Významný podiel Dr. P. Liščáka na riešení tejto aktuálnej problematiky sa odzrkadlil aj v tom, že o jeho odborné názory sa zaujímala nielen odborná verejnosť, ale vyhľadávali ho aj zástupcovia médií – či už na konkrétnych lokalitách havarijných zosuvov

alebo pozvaním do relácie RTVS Nočná pyramída (2017), venovanej jeho celoživotnej odbornej práci.

Vďaka rozsiahlym a všestranným odborným aktivitám Dr. P. Liščáka je veľmi bohatá aj jeho publikačná činnosť. Vzhľadom na priestorové možnosti uvádzame iba základné kvantitatívne údaje o jubilanových odborných publikáciách (stav v novembri 2018) – 7 prác v zahraničných a 4 práce v domácich karentovaných časopisoch, 8 prác v zahraničných a 31 prác v domácich nekarentovaných časopisoch, 11 prác v zahraničných a 20 prác v domácich recenzovaných vedeckých zborníkoch a monografiách. V zozname jubilanovej publikačnej činnosti sú bohato zastúpené abstrakty príspevkov zo zahraničných (16) i domácich (37) konferencií, kapitoly vo vedeckých monografiách a ďalšie publikačné aktivity. Výsledky svojich prác prezentoval na viacerých domácich i zahraničných konferenciách. Pozornosť odbornej verejnosti zaujali okrem iných príspevky na *Second World Landslide Forum* v roku 2011 v Ríme alebo na 35. medzinárodnom geologickom kongrese v Kapskom Meste (2016).

Nemožno nespomenúť jeho rozsiahlu prekladateľskú a lexikografickú činnosť. Vďaka prirodzenému jazykovému talentu a sústavnému zdokonaľovaniu sa vypracoval na popredného prekladateľa odborných geologických a environmentálnych textov do angličtiny. V rámci tejto činnosti spracoval v spoluautorstve *Anglicko-slovenský geologický slovník so zoznamom slovenských názvov* (2003), ocenený Prémiou Literárneho fondu, a bol členom autorského kolektívu *Anglicko-slovenského a slovensko-anglického slovníka environmentálnych termínov* (2013). Jeho erudícia pri zostavovaní encyklopedických diel sa významne prejavila pri spracúvaní odbornej náplne a preklade odborných termínov (do anglického, francúzskeho a nemeckého jazyka) pri zostavovaní *Inžinierskogeologického a geotechnického terminologického slovníka* (2008), ktorý bol taktiež ocenený Prémiou Literárneho fondu, ako aj Cenou SGS za najvýznamnejšiu geologickú prácu v rokoch 2007 – 2008 v oblasti aplikovaného výskumu.

Jubilant sa aktívne zapájal do činnosti odborných organizácií doma i v zahraničí. Z medzinárodných organizácií treba spomenúť jeho dlhoročné členstvo v IAEG (*International Association for Engineering Geology and the Environment*) a v ProGEO (*Protection of European Geological Heritage*), v ktorej pôsobí ako národný zástupca. Z domácich organizácií je významná jeho dlhoročná aktívna činnosť vo výbore SAIG (Slovenská asociácia inžinierskych geológov) a v ÚGAS (Únia geologických asociácií Slovenska), kde vykonával funkciu tajomníka. V rámci pracoviska pôsobil aktívne ako člen aprobačnej komisie na zostavovanie geologických máp a niekoľko období ako člen, resp. tajomník vedeckej rady ústavu.

Rozsiahly je aj prehľad pedagogickej činnosti jubilanta. Počas pôsobenia na PriF UK v Bratislave prednášal viacero profilujúcich predmetov a viedol kurz inžinierskogeologického mapovania a geofyziky. Bol odborným školiteľom v procese tvorby 6 úspešne obhájených diplomových prác a 1 doktorskej dizertačnej práce. V úzkej odbornej i pedagogickej spolupráci s PriF UK, ale aj so Stavebnou fakultou STU, Katedrou geotechniky a Katedrou geodézie, pokračuje aj v súčasnosti.

Kvalita výsledkov vedeckovýskumnej práce RNDr. Pavla Liščáka, PhD., ako aj jeho významný prínos k rozvíjaniu environmentálneho povedomia obyvateľstva boli ocenené udelením Ceny ministra životného prostredia SR v kategórii Jednotlivci (v roku 2016) a Zlatou medailou ŠGÚDŠ (v roku 2017).

RNDr. Pavel Liščák, PhD., vždy presadzoval syntetický prístup geologických vied k riešeniu konkrétnych problémov a citlivý vzťah k ochrane a tvorbe životného prostredia. Vďaka tomu, ako aj vďaka hlbokým, až encyklopedickým vedomostiam z rôznych odborov ľudskej činnosti (nielen prírodných, ale aj spoločenských vied, predovšetkým histórie, umenia a hudby) predstavuje pre svoje okolie stály zdroj poznania. Čo naozaj nemožno nespomenúť, je jeho doslova vrúcny vzťah k športu (hlavne tenisu). Napriek svojmu jubileu sa mu veľmi aktívne a pravidelne venuje aj v súčasnosti.

Milý Paľo, dovol', aby sme Ti pri Tvojom významnom životnom jubileu v mene širokého okruhu Tvojich priateľ'ov, kolegov a všetkých členov SAIG zaželali všetko najlepšie, predovšetkým pevné zdravie, veľa osobného šťastia a množstvo vydarených servisov a úspešných returnov.

Peter Wagner

a kolegovia z oddelenia inžinierskej geológie ŠGÚDŠ

VÝBER NAJVÝZNAMNEJŠÍCH PRÁC RNDr. PAVLA LIŠČÁKA, PhD.

- Molák, B., Liščák, P. et al., 2002: Anglicko-slovenský geologický slovník so zoznamom slovenských názvov (English-Slovak Geological Dictionary). Bratislava, Št. Geol. Úst. D. Štúra, 518 s. ISBN 50-88974-35-6.
- Poisel, R., Bednarik, M., Holzer, R. a Liščák, P., 2005: Geomechanics of Hazardous Landslides. *J. Mountain Sci.*, 2, 3, 211 – 217. Article ID: 1672-6316 (2005) 03-0211-07.
- Petro, E., Frankovská, J., Matys, M., Wagner, P. (eds.), Bednarik, M., Grunner, K., Holzer, R., Hrašna, M., Hulla, J., Jánová, V., Kováčik, M., Kováčiková, M., Liščák, P., Modlitba, I., Ondrášik, M., Ondrášik, R., Pauditš, P., Slivovský, M. a Vlčko, J., 2008: Inžinierskogeologický a geotechnický terminologický slovník (Engineering geological and geotechnical terminological dictionary). Bratislava, Št. Geol. Úst. D. Štúra, 465 s. ISBN 978-80-88974-99-4.
- Bednarik, M. a Liščák, P., 2010: Landslide susceptibility assessment in Slovakia. *Miner. Slov.*, 42, 2, 193 – 204.
- Liščák, P., Pauditš, P., Petro, E., Iglárová, E., Ondrejka, P., Dananaj, I., Brček, M., Baráth, I., Vlačiky, M., Németh, Z., Záhorová, E., Antalík, M., Repčiak, M. a Drotár, D., 2010: Registration and evaluation of newly evolved slope failures in 2010 in Prešov and Košice regions. *Miner. Slov.*, 42, 2, 393 – 406. ISSN 1338-3523.
- Liščák, P. a Káčer Š., 2011: Developments in landslides inventory and registry in Slovakia. *Proceedings of the Second World Landslide Forum – 3-7 October 2011, Rome.*
- Cihová, J., Bohuš, M., Hensel, K., Jedlička, L., Lehotská, B., Liščák, P., Molnárová, M. a Ružičková, J., 2013: Anglicko-slovenský a slovensko-anglický slovník environmentálnych termínov. ISBN 978-80-223-3513-3.
- Liščák, P., 2014 (ed.): Slope failures in Slovakia – recent research and perspectives. *Slovak Geol. Mag.*, 1/2014, s. 126. ISSN 1335-096X.

- Fraštia, M., Marčiš, M., Kopecký, M., **Liščák, P.** a Žilka, A., 2014: Complex geodetic and photogrammetric monitoring of the Kraľovany rock slide. *Quart. J. Sust. Mining*.
- Liščák, P.**, Ondrejka, P., Žilka, A., Fraštia, M. a Papčo, J., 2016: Air- and space-born inventory and monitoring of emergency slope deformations in Slovakia. 35 th International Geological Congress, 27 August – 4 September 2016, Cape Town, South Africa.
- Czikhardt, R., Papčo, J., Bakoň, M., **Liščák, P.**, Ondrejka, P. a Zlocha, M., 2017: Ground Stability Monitoring of Undermined and Landslide Prone Areas by Means of Sentinel-1 Multi-Temporal InSAR, Case Study from Slovakia. *Geosci.*, 7, 3, 87.
- Filipciuc, T. C., Jemec Auflič, M., Jernej, J., Podolszki, L., Trigila, A., Iadanza, C., Raetzo, H., Kociu, A., Przyłucka, M., Kułak, M., Sheehy, M., Pellicer, X. M., McKeown, C., Ryan, G., Kopačková, V., Frei, M., Kuhn, D., Hermanns, R. L., Koulermou, N., Smith, C. A., Engdahl, M., Buxó, P., Gonzalez, M., Daschwood, C., Reeves, H., Cigna, F., **Liščák, P.**, Pauditš, P., Mikulénas, V., Demir, V., Raha, M., Quental, L., Sadić, C., Fusi, B. a Jensen, O., 2018: Landslide databases in the Geological Surveys of Europe. *Landslides*, 15, 2, 359 – 379.
- Liščák, P.**, Biskupič, M., Richnayvsky, J. a Bednarik, M., 2017: Chapter 10, Geological hazards. In: Dalezios, N. R. (ed.): *Environmental Hazards. Methodologies for Risk Assessment and Management*. IWA Publ. Alliance House, 340 – 376. ISBN 978-17-804-0712-8.
- Liščák, P.**, Fraštia, M., Žilka, A. a Bobáľ, P., 2017: Mapovanie hlinito-kamenitých prúdov vo Vrátnej doline leteckým lidarom. Konferencia 25. slovenské geodetické dni, Trnava, 9. – 10. 11. 2017.
- Liščák, P.**, Fraštia, M. a Pauditš, P., 2017: Aplikácia leteckého LiDARu pri riešení úloh inžinierskej geológie. 16. predvianočný geologický seminár: Nové poznatky o stavbe a vývoji Západných Karpát. Bratislava, ŠGÚDŠ, 7. 12. 2017. *Mente et Malleo*, 2, 40. ISSN 2453-9732.